

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
6.Bf.269/2012/12. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2013. május 31. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2012. május 9. napján kelt 10.B.1513/2011/15. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést 13 (tizenhárom) évi börtönbüntetésre, a közügyektől eltiltás tartamát 10 (tíz) évre **súlyosítja.**

A vádlottal szemben 50.000 (ötvenezer) forint vagyonekobzást rendel el.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 8.500 (nyolcezer-ötszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s:

A vádlottat a Fővárosi Törvényszék a 2012. május 9. napján kihirdetett 10.B.1513/2011/15. számú ítéletével a Btk. 166. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés büntette és a Btk. 322. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző kifosztás büntette miatt, mint különös visszaesőt, halmazati büntetésül 11 év börtönbüntetésre és 8 év a közügyektől eltiltásra ítélte. Az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben a Székesfehérvári Városi Bíróság 8.B.1045/2007/2. számú és 2007. augusztus hó 29. napján jogerős ítéletével kiszabott 4 év börtönbüntetés kapcsán alkalmazott feltételes szabadságra bocsátást megszüntette, egyben megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Az elsőfokú bíróság az előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította. Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, melyek egy részét vádlottnak, míg másik részét a sértett hozzátartozójának rendelte kiadni, a többi lefoglalt bűnjel megsemmisítését rendelte el. A bíróság a vádlottat kötelezte az eljárás során felmerült teljes bűnügyi költség megfizetésére. Az első fokú tárgyaláson jelenlévő ügyész az ítélet ellen, a büntetés súlyosítása érdekében, míg a vádlott és védője a büntetés enyhítése végett jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Főügyészség a 2012. május 9. napján kelt Bf.7911/2011/24. számú ügyészi fellebbezéshez fűzött indokolásában kifejtette, hogy a vádlott előéletére tekintettel a kiszabott büntetések enyhék, nem igazodnak a cselekmények kiemelkedő tárgyi súlyához. Arra hivatkozott, hogy az első fokon eljáró bíróság a büntetés kiszabása során a súlyosító körülményeket nem vette kellő nyomatékkal figyelembe a vádlott terhére, amikor a büntetés mértékét megállapította. Álláspontja szerint a súlyosító körülmények nagy számára tekintettel, valamint az elkövetés durva módjára a vádlottal szemben csak súlyosabb büntetéssel biztosíthatók a büntetési célok.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2012. július 13. napján kelt Bf.805/2012/1. számú átiratában a Fővárosi Főügyészség által bejelentett fellebbezést az alábbi kiegészítésekkel tartotta fenn:

Álláspontja szerint bár az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, azonban a tényállás pontosításra szorul azzal, hogy a vádlott nyomozati vallomása alapján megállapíthatóan a sértettől legalább 50.000 forint készpénzt tulajdonított el. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési és indokolási kötelezettségének eleget tett, helyesen és törvényesen minősítette a vádlott által elkövetett élet és vagyon elleni bűncselekményeket. Kifejtette, hogy a büntetések mértéke indokolatlanul enyhe, nem áll arányban a két bűncselekmény tárgyi súlyával, és nem tükrözi a vádlott különös visszaesői minőségét. Utalt arra, hogy a vádlottal szemben a büntetési tételkeret öt évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés és a büntetés kiszabásánál a középértéket kell irányadónak tekinteni. Hivatkozott arra, hogy a megállapításra került nyomatékos súlyosító körülmények azt indokolják, hogy a vádlottal szemben a középértéket lényegesen meghaladó börtönbüntetés kerüljön kiszabásra, illetőleg a közügyektől eltiltás büntetés is súlyosításra kell, hogy kerüljön.

Ezen túlmenően kiemelte, hogy a sértett örököse a polgári jogi igényt az eljárás során nem terjesztett elő, ezért a vádlott vonatkozásában a vagyon elleni bűncselekmény összegének erejéig vagyoneklóbzás elrendelése szükséges.

Végezetül kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek ezért azok helybenhagyására és a védelmi fellebbezések elutasítására tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a perbeszédében az ítélet ellen enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta, és indítványozta az ügyészség büntetés súlyosítására irányuló fellebbezésének elutasítását. Indítványában kitért arra, hogy a vádlotti beismerés nélkül nem állt volna rendelkezésre olyan objektív bizonyíték, amelyvédenccre felelősségre vonását megalapozhatta volna. Álláspontja szerint ezt az első fokon eljáró bíróság kellő súllyal nem vette figyelembe a büntetés mértékének megállapítása során. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott egyenes ölési szándékára következtetett. Kifejtette, hogy védenccre szándéka nem a sértett megölésére, hanem elhallgattatására irányult. Cselekményét, a zsinór sértett nyakára tekerését, nem ölési szándékkal kezdte meg, hanem azért, hogy a sértettet segélykiáltásait elhallgattassa. Ezt, és nem más célt szolgált a kötél használata. Kitért arra is, hogy az orvos-szakértői vélemény

mindezt nem cáfolja, amikor arról tesz említést, hogy a sértett ájulása pillanatok alatt bekövetkezett. Álláspontja szerint ezért a vádlott okkal juthatott arra a következtetésre, hogy a sértett nem halt meg, csak elájult. Kifejtette, hogy önmagában a kötél használatából a vádlott egyenes ölési szándékára nem lehet következtetni. Nem vitatta, hogy a sértett állkapcsa két helyen is eltört, ezzel kapcsolatban azonban azzal érvelt, hogy a vádlott számára ez nem volt felismerhető. Helytelennek tartotta azt az első bírói álláspontot, amely ebből is a vádlott egyenes ölési szándékra következtetett. Álláspontja szerint legfeljebb eshetőleges szándék róható védenca terhére. Kihangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabására kiható súlyosító és enyhítő körülményeket sem vette kellő súllyal figyelembe. Nem értett egyet az elszaporodottság, a különös visszaesői minőség, valamint a sértett és a vádlott közötti bizalmi viszony súlyosító körülményként történő értékelésével. E körben arra hivatkozott, hogy az elszaporodottság, mint súlyosító körülmény a Kúria iránymutatása alapján csak akkor vehető figyelembe, ha adott időszakban a statisztikai adatok szerint az adott bűncselekmények száma emelkedést mutat. Ebben az időszakban ilyen emelkedést az emberölések tekintetében nem lehetett kimutatni. A különös visszaesés súlyosító körülményként értékelése álláspontja szerint a kétszeres értékelés tilalmába ütközik. Hivatkozott arra is, mely szerint a sértett és a vádlott között nem alakult ki bizalmi viszony, csupán egy polgári jogi szerződéses kapcsolat volt közöttük. Végezetül kiemelte, hogy a vádlott ténybeli, őszinte, feltáró jellegű beismerő vallomását és megbánást mutató magatartását nagyobb nyomatékkaal kell figyelembe venni, ezért indítványozta a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés enyhítését.

A vádlott az utolsó szó jogán részletesen nyilatkozni nem kívánt, a büntetés enyhítését indítványozta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság minden tekintetben betartotta a büntetőeljárás szabályokat. Nem tévedett a tanúk és a vádlott vallomásának felolvasása tekintetében sem, mivel annak a büntetőeljárás törvényben rögzített feltételei fennálltak. Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen folytatta le, helyesen értékelte a vádlott mindenre kiterjedő beismerő vallomását, amit más bizonyítékok, a helyszínelés jegyzőkönyve, a tanúvallomások, illetve a szakértői vélemények is alátámasztottak. A bizonyítékok értékelése során alapos indokát adta annak is, hogy a vádlott védekezését miért nem fogadta el abban a tekintetben, hogy szándéka nem irányult a sértett megölésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen rögzítette az ügyben eljáró igazságügyi orvos-szakértő szakvéleménye alapján - aki a halál okáról nyilatkozó orvos-szakértőkkel egybehangzóan foglalt állást - a sértett által elszenvedett sérülések és a halálához vezető okokat illetően. Az orvos-szakértők szakvéleményében rögzítetteket a vádlott vallomása is mindenben alátámasztotta. A vádlott azon

vallomását, hogy ötvenezer forintot vett el az elhunytól, megerősítette a sértett feleségének a vallomása.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozott, mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért a Fővárosi Ítéltábla azt elfogadta felülbírálata alapjául. Nem osztotta a fellebbviteli főügyészség azon indítványát, hogy a tényállás kiegészítésre szorul az elkövetési érték tekintetében, hiszen az elsőfokú bíróság az ítéletének 4. oldal 3. bekezdésének alulról az 5. és 6. sorában pontosan és egyértelműen rögzítette azt. Eszerint: „Eközben vádlott észrevette a sértett derekán lévő övtáskát, lecsatolta és az abban lévő, mintegy 50.000 forint készpénzt magához vette, az övtáskát bedobta a lakás közlekedő-tároló helyiségében lévő szekrény legfelső polcára. Mind ezek után vádlott a személyes holmijával, valamint a sértett övtáskájából magához vett pénzzel együtt, a lakást kulcsra zárva távozott a helyszínről.” Ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint a tényállás pontosítása és kiegészítése nem indokolt.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kellő körültekintéssel vizsgálta más élet elleni cselekmény megvalósulásának lehetőségét és helyesen zárta ki az erős felindulásban elkövetett emberölés büntetnének megállapítását. Ítéletében ennek helytálló indokát adta, miként annak is, hogy miért nem állapítható meg a vádlott javára jogos védelmi helyzet. Az elsőfokú ítéletben kifejtett jogi állásponttal a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján helyesen minősítette a vádlott élet elleni cselekményét a Btk. 166. § (1) bekezdése szerint minősülő emberölés büntetnének, vagyon elleni cselekményét pedig a Btk.322. § (1) bekezdés b./ pontjába ütköző kifosztás büntetnének.

A vádlott azon magatartásával, hogy a korábban bántalmazott és emiatt a földre került sértett nyakára egy zsinórt tekert, azt a sértett hátára térdelve megszorította, ezáltal a nyaki verőereket mindkét oldalon elszorította, szándékosan a sértett halálát okozta. A nagy nyaki verőerek leszorítása rövid időn belüli a sértett eszméletvesztéséhez, agybénuláshoz, majd halálához vezetett. Az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést arra is, hogy a vádlott a magatartását egyenes szándékkal valósította meg.

A Btk. 13. §-a szerint: „Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.” Az első fordulat az egyenes szándékot, míg a második fordulat az eshetőleges szándékot definiálja.

A másodfokú bíróság nem osztotta a védelem azon álláspontját, hogy a vádlott élet elleni cselekményének minősítésekor az egyenes szándék nem, csak az eshetőleges szándék megállapítására kerülhet sor. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság részletes indokát adta annak, hogy a vádlott vonatkozásában miért az egyenes szándékkal történő elkövetés kerülhet csupán megállapításra. A vádlott tudattartamára és az ahhoz kapcsolódó pszichikus viszonyára a kívülvilágban

megnyilvánult és így megismerhető tényekből kell visszakövetkeztetni, amihez a cselekmény tárgyi és alanyi oldalán található ismérvek nyújtanak objektív alapot. Ebben a körben a másodfokú bíróság is kihangsúlyozza azt, hogy a vádlott tudatának át kellett fognia, hogy a cselekménye egy tipikus ölési cselekmény, amikor a zsinórt a sértett nyaka köré tekerte, és azt megszorította. Egy átlagos intellektusú személy is tudja, hogy az ilyen magatartás rövid időn belül a sértett halálához kell, hogy vezessen. Az eszközt nagy erővel használta, a sértett hátára rátérdelt, amely következtében eltörték a sértett bordái. Mindenképpen a vádlott egyenes ölési szándékára kell következtetni cselekménye utáni magatartásából is. Miután a sértett elernyed, eszméletét elvesztette, a vádlott hidegfejjel, szenvtelenül, azonnal gondoskodott a sértett elrejtéséről és őt egy ágyneműtartóban helyezte el. Így a másodfokú bíróság álláspontja szerint, amikor a vádlott a cselekmény elkövetését véghezvitte, nem csupán a sértett elhallgattatásának szándéka vezérelte, hanem a sértett halálát is kívánta, amikor a kötéllel megfojtotta.

Az elsőfokú bíróság a vagyon elleni bűncselekmény megállapítása tekintetében helyesen hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 2/1998. BJE számú jogegységi határozatára, mely szerint a Btk. 322. § (1) bekezdés b) pontja szerint minősülő kifosztás büntettét kell megállapítani, ha az elkövető nyomban a sértett megölése után veszi el annak értékeit. A vádlott, miután megölte a sértettet, magához vette az övtáskájában található ötvenezer forintot. Ezzel maradéktalanul megvalósította a kifosztás büntettének törvényi tényállási elemeit.

Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott az előző vagyon elleni bűncselekmény elkövetése miatti elítélésére figyelemmel a Btk. 137. § 15. pontja szerint különös visszaesőnek tekintendő bűnismétlő, és mivel feltételes szabadsága alatt valósította meg az újabb bűncselekményt, törvényesen szüntette meg a feltételes szabadságát és zárta ki a vádlottat a feltételes szabadság kedvezményéből. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a vádlott feltételes szabadságát a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság is megszüntette a Székesfehérvári Városi Bíróság 8.B.1045/207/2. sz. ítéletével kapcsolatban 2011. október 28-án jogerős 2.B.267/2011/12. számú ítéletével.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által a vádlottal szemben alkalmazott büntetések súlyosítására irányuló ügyészi fellebbezés megalapozott, míg a büntetés enyhítésére vonatkozó védelmi és vádlotti fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál irányadó bűnösségi körülmények felhívása során részben tévedett. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az adott bűncselekmény elszaporodottsága, és a különös visszaesés a vádlott tekintetében súlyosító körülményként figyelembe nem vehető. Az elszaporodottságra konkrét statisztikai adat az elkövetés időpontjára nem állt rendelkezésre, míg a különös visszaesés a kétszeres értékelés tilalmába ütközne, mivel erre a büntetés kiszabásakor a törvény erejénél fogva figyelemmel kell lenni. Ez utóbbi helyett súlyosító körülményként azt kell értékelni,

hogyan a vádlott bűnismétlő. Ugyancsak nem vehető súlyosító körülményként figyelembe az elsőfokú bíróság által felhívott ún. bizalmi viszony, melyre utaló adat és körülmény az iratok között a vádlott és a sértett tekintetében nem volt fellelhető, csupán egy ún. polgári jogi szerződés a lakás bérbevételeéről, melyből alapos okkal nem lehet következtetni a bizalmi viszonyra.

Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe a vádlott személyiségében rejlő nagyfokú társadalomra veszélyességet, hogy korábban erőszakos vagyon elleni bűncselekmény, rablás miatt már végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, ezt követően ismét vagyon elleni bűncselekményt, lopást valósított meg, ami miatt a Sátorlajújhelyi Városi Bíróság szintén elítélte. A jelen ügyben a vádlott, az emberölést követően, a kifosztás bűncselekményét is megvalósította, ami a vádlott elszántságára, érzelemmentességére, a társadalom normáihoz való közömbösségére utal. Ugyancsak ki kell hangsúlyozni, hogy a vádlott az ismételt bűncselekményét feltételes szabadságának próbaideje alatt valósította meg, így ebből is arra lehet következtetést vonni, hogy a vádlott korábbi büntetése a célját nem érte el.

A vádlottal szemben alkalmazható büntetési tételkeret öt évtől húsz évig terjedő szabadságvesztés, figyelemmel a halmazati büntetés kiszabási elvekre, valamint a vádlott különös visszaesői minőségére is. Ebből következően a vádlottal szemben alkalmazható büntetés középmértéke 12 és fél év. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott cselekményeiben és személyiségében rejlő magas fokú társadalomra veszélyesség, valamint a nyomatékos súlyosító körülmények nem indokolják azt, hogy a vádlottal szemben a középmértéket el nem érő szabadságvesztés büntetés kerüljön kiszabásra. Erre tekintettel a másodfokú bíróság osztotta a fellebbviteli főügyészség súlyosításra irányuló indítványát, és a vádlottal szemben az alkalmazott szabadságvesztés mértékét 13 évre felemelte, míg ugyanebből a megfontolásból a vele szemben helyesen alkalmazott közügyektől eltiltást is a maximumban, azaz 10 évben határozta meg.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az így meghatározott büntetés áll arányban a vádlott által elkövetett bűncselekményekkel, amely büntetés alkalmas arra, hogy őt és másokat is visszatartsa az ilyen, vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetésétől.

A másodfokú bíróság egyetértett az ügyészség arra vonatkozó indítványával, hogy a vádlott tekintetében 50.000 forint erejéig vagyonekbezárt kell kiszabni, mivel az ügyben a sértett örököse és jogi képviselője sem terjesztett elő polgári jogi igényt, így a törvény kötelező rendelkezései folytán a vádlottal szemben a bűncselekmény útján megszerzett vagyon, azaz 50.000 forint erejéig a másodfokú bíróság a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a/ pontja alapján vagyonekbezárt rendelt el.

A másodfokú bíróság ezen túlmenően megállapította, hogy egyebekben az elsőfokú bíróság ítélete a törvényeknek és a jogszabályoknak mindenben megfelelő, és azt helyes indokainál fogva helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Be. 381. § (1) bekezdésre figyelemmel megállapította, hogy a másodfokú eljárásban felmerült kirendelt védő díjat bűnügyi költség címén a vádlott köteles a Be. 338.§ (1) bekezdése alapján az állam javára megfizetni.

Budapest, 2013. május 31. napján

dr. Török Zsolt s.k.
a tanács elnöke

. Ifkovics Béla s.k.. Mészáros László s.k.
előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék Ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2013. május 31.

Dr. Török Zsolt s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Karácsonyi Gabriella
tisztviselő